

Руслан СЕНИК

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ

Алла ВАСІНА

УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В ПИТАННЯХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Публічні закупівлі є одним з механізмів матеріально-технічного забезпечення суб'єктів державного управління, що фінансуються з бюджетів різного рівня.

Метою публічних закупівель є забезпечення безперебійної й ефективної роботи органів державної влади при раціональному використанні наявних фінансових ресурсів.

Механізм публічних закупівель функціонує як підсистема органу державної влади. Особливістю такої підсистеми є постійна взаємодія замовника із зовнішнім середовищем організації – з ринковим та громадським сектором. Таким чином, публічні закупівлі повинні адаптивно реагувати на тенденції ринку й економічного розвитку, а також на запит суспільства щодо використання публічних фінансів.

Державні органи влади є середовищем та одночасно суб'єктом закупівельної діяльності, тому важливим є вдосконалення публічних закупівель з метою ефективного виконання органами влади своїх функцій.

Пошуки шляхів вдосконалення не повинні обмежуватися ідеями та інноваціями загальнодержавного рівня та іноземними практиками. Насамперед, вдосконалення знаходить свій початок у першоджерелі проблем, тобто на безпосередньому рівні функціонування організації публічної сфери.

Закон України «Про публічні закупівлі» розкриває поняття «публічних закупівель», а саме публічна закупівля – це придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом [1].

У роботі О. Критенко публічні закупівлі розглядаються, як «регламентована законодавством діяльність держави з придбання товарів, робіт і послуг з найбільшою ефективністю й найменшими витратами для забезпечення діяльності держави та впливу на розвиток галузей національної економіки й зміцнення соціальної політики» [3, с. 25]

В. Паньків визначає публічні закупівлі, як сукупність відносин між учасниками та замовниками з приводу прозорого придбання останніми товарів, робіт послуг згідно річного плану та з дотриманням принципів публічних закупівель. [5, с. 89]

Визначення поняття публічних закупівель можна звести до системи, яка передбачає замовлення товарів, робіт та послуг за рахунок публічних коштів. Цей процес регламентується законодавством і контролюється органами державної влади та громадськістю. Таким чином, відносини між суб'єктами публічних закупівель, що керуються принципами публічних закупівель, включають придбання товарів, надання послуг та виконання робіт за публічні кошти, формують систему публічних закупівель.

Питання здійснення публічних закупівель на час воєнного стану в Україні врегульовано Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» [2]. Нормативними документами локального рівня, що регламентують організацію публічних закупівель у бюджетних організаціях, є статут, положення, посадова інструкція, у яких, зокрема, містяться норми що регулюють публічні закупівлі.

Процеси удосконалення публічних закупівель зорієнтовані на запровадження європейських принципів та на вимоги європейський стандартів.

Система публічних закупівель формується через сукупність відносин між суб'єктами, що беруть участь у процесі придбання

товарів, надання послуг або виконання робіт за рахунок публічних коштів, з орієнтацією на дотримання таких основоположних принципів як демократичність, прозорість та відкритість.

Реалізація цих принципів публічних закупівель закладає підґрунтя ефективного використання коштів платників податків, стимулювання науково-технічного прогресу, підвищення довіри між державою та суспільством, зниження корупційних ризиків і зростання продуктивності праці. Принципи здійснення публічних закупівель розкривають саму їхню сутність, відображають їх організацію, мету та результат.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.
2. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування: Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік від 12.10.2022 № 1178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-п#Text> (дата звернення: 02.05.2024).
3. Критенко О.О. Теоретичні підходи до визначення поняття «державні закупівлі». Вісник Академії митної служби України. 2014. № 1. С. 19-26.
4. Олефір А.О. Безперспективність розвитку інституту державних закупівель як перша якість сучасної господарсько-правової політики. Форум права. 2012. № 3. С. 491–499
5. Паньків В. Реалізація принципу прозорості в процесі публічних закупівель. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences, м. Кембридж, 29 берез. 2024 р. 2024. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-29.03.2024.021>.